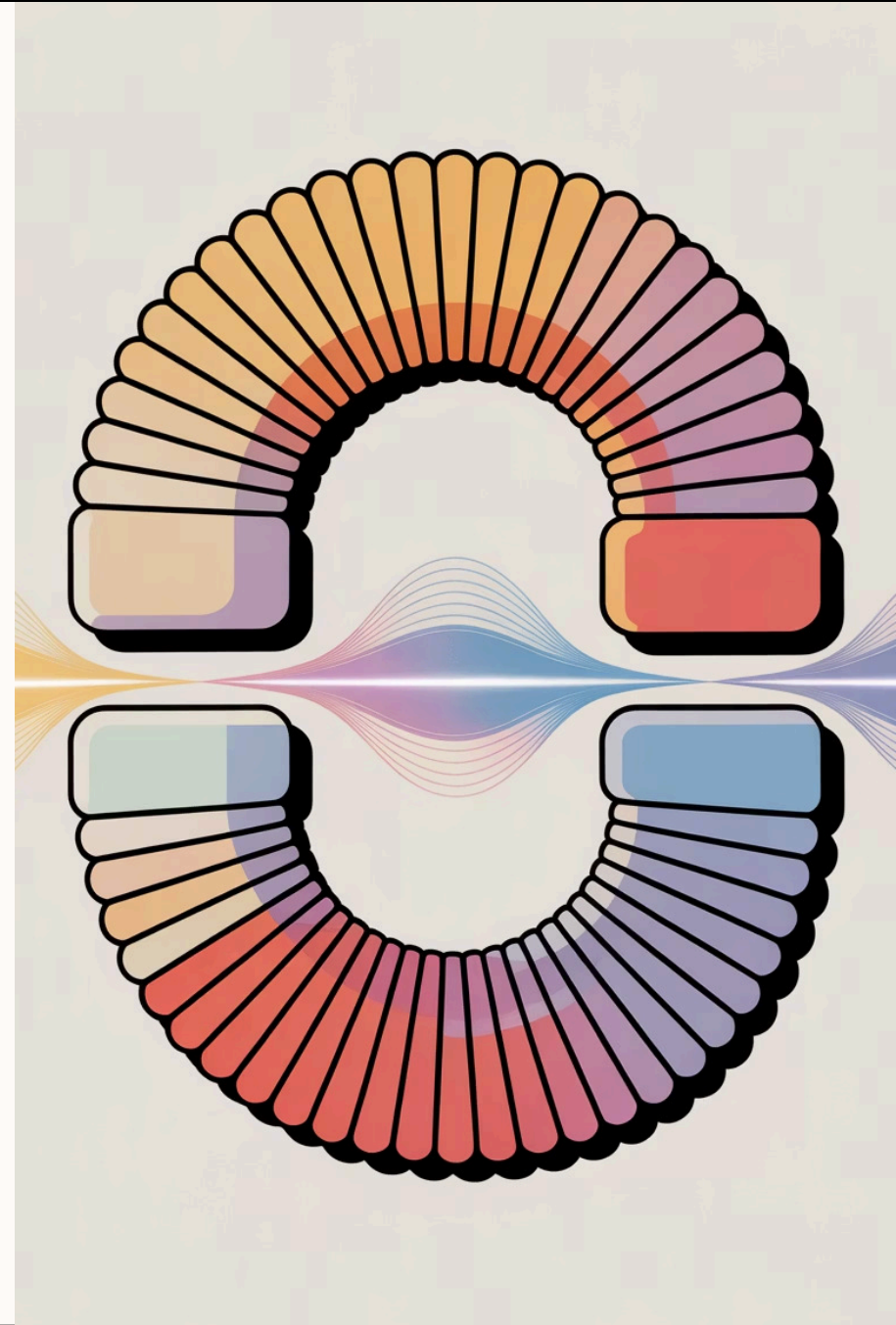

Індуктивність та енергія магнітного поля

Фізика, 9 клас

Що таке індуктивність?

Протидія змінам

Властивість провідника або котушки протидіяти зміні електричного струму, що проходить через неї

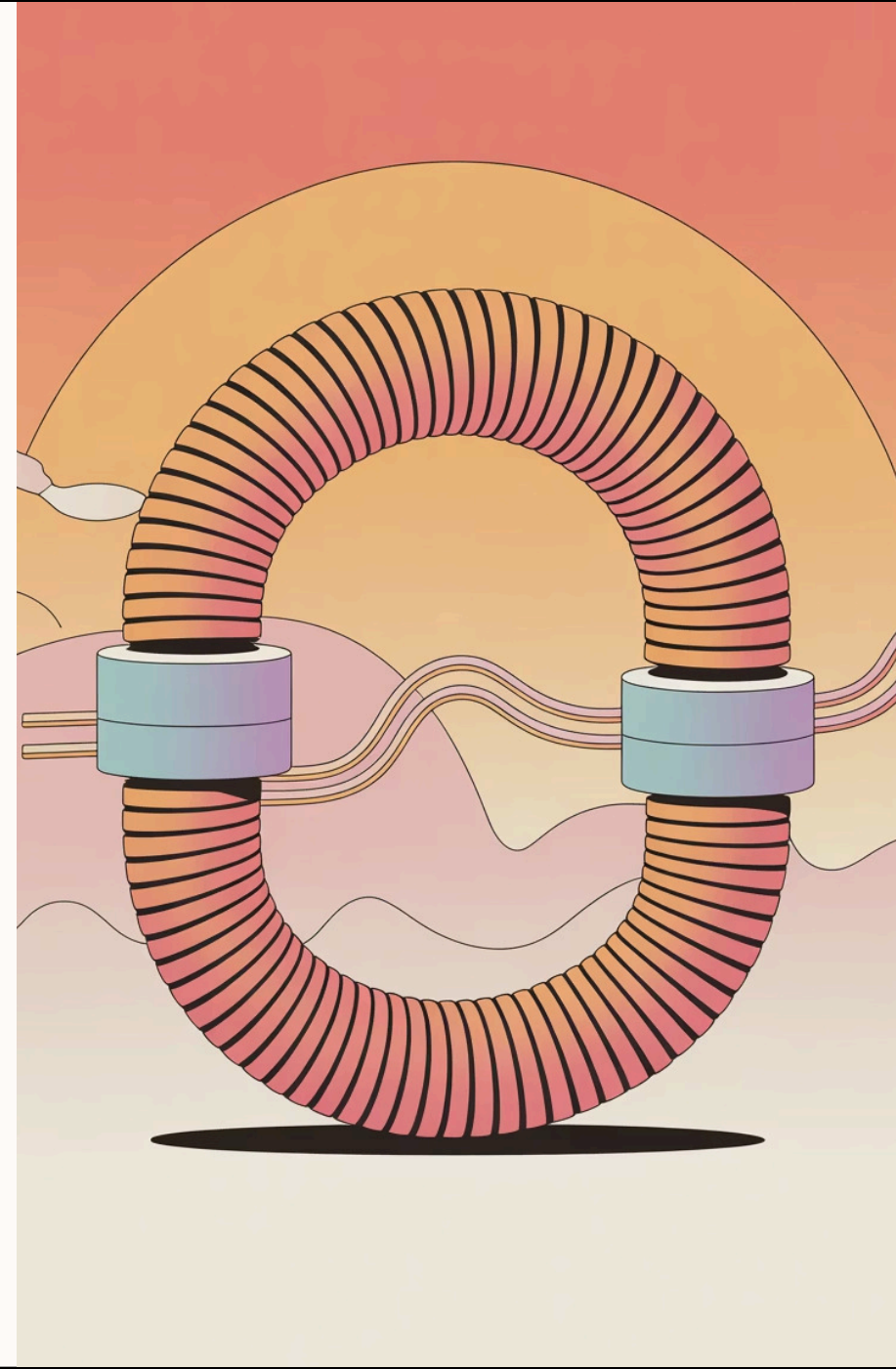
Одиниця виміру

Вимірюється в Генрі (Гн) на честь американського фізика Джозефа Генрі

Коли струм у котушці змінюється, у ній виникає змінне магнітне поле, яке, у свою чергу, індукує ЕРС (електрорушійну силу), що заважає зміні струму — тобто або гальмує зростання, або сповільнює спадання струму.

Це явище називається **самоіндукцією**.

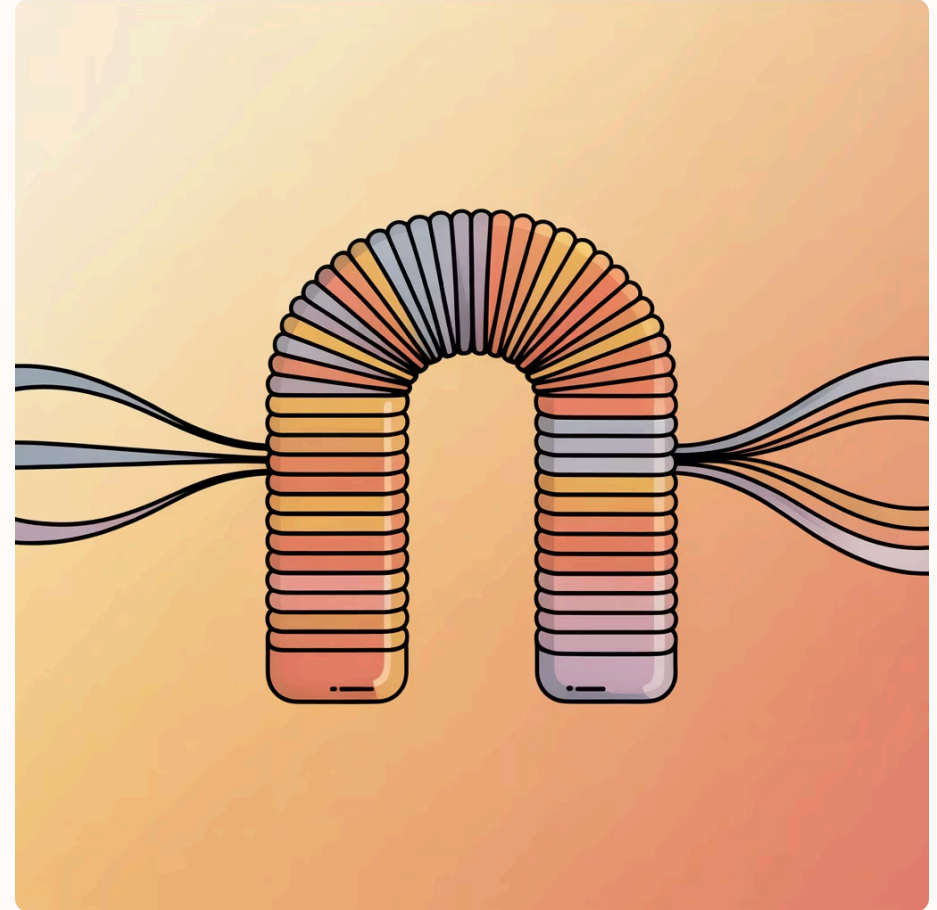

Магнітне поле котушки (соленоїда)

Коли електричний струм проходить через котушку з дроту, навколо неї виникає інтенсивне магнітне поле. Це поле концентрується всередині котушки і має чітко виражені полюси.

Від чого залежить інтенсивність поля:

- Кількість витків дроту (N)
- Сила струму (I)
- Довжина котушки (L)
- Наявність сердечника

$$B = \mu_0 \frac{N}{L} I$$

B — магнітна індукція

N — кількість витків

L — довжина котушки

I — сила струму

Індуктивність котушки

Індуктивність L — це фізична величина, що визначає, скільки магнітної енергії здатна накопичити котушка при проходженні через неї електричного струму заданої величини.

01

Формула індуктивності

$$L = \frac{N\Phi}{I}$$

де Φ — магнітний потік через котушку

02

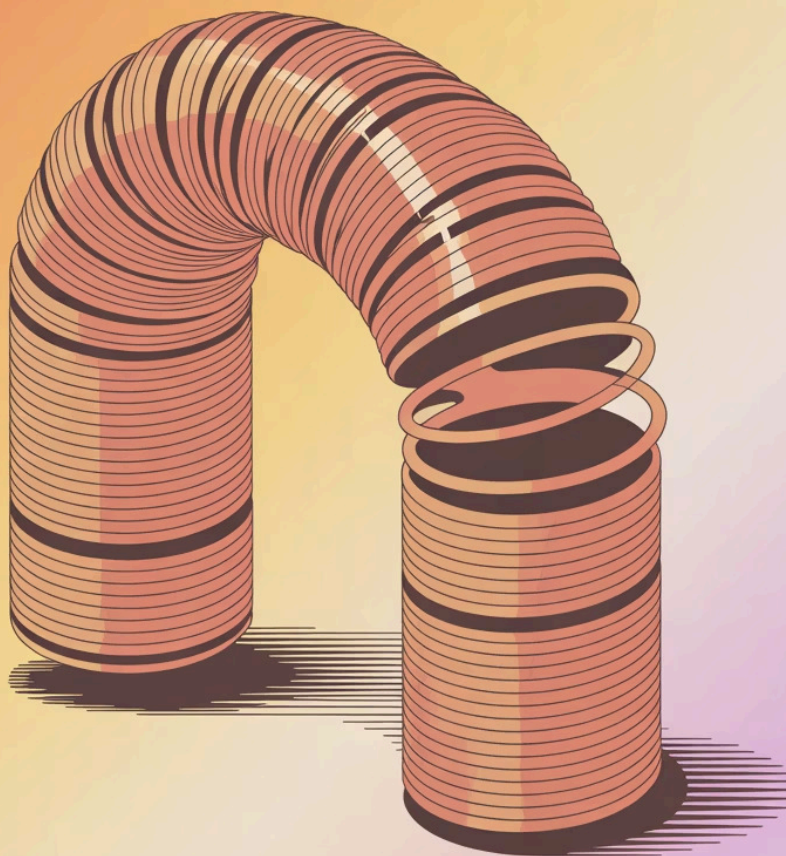
Фактори впливу

Чим більше витків має котушка і чим сильніше магнітне поле, тим більша її індуктивність

03

Практичне значення

Індуктивність визначає швидкість реакції котушки на зміни струму в електричному колі

Енергія магнітного поля катушки

Формула енергії

$$W = \frac{1}{2}LI^2$$

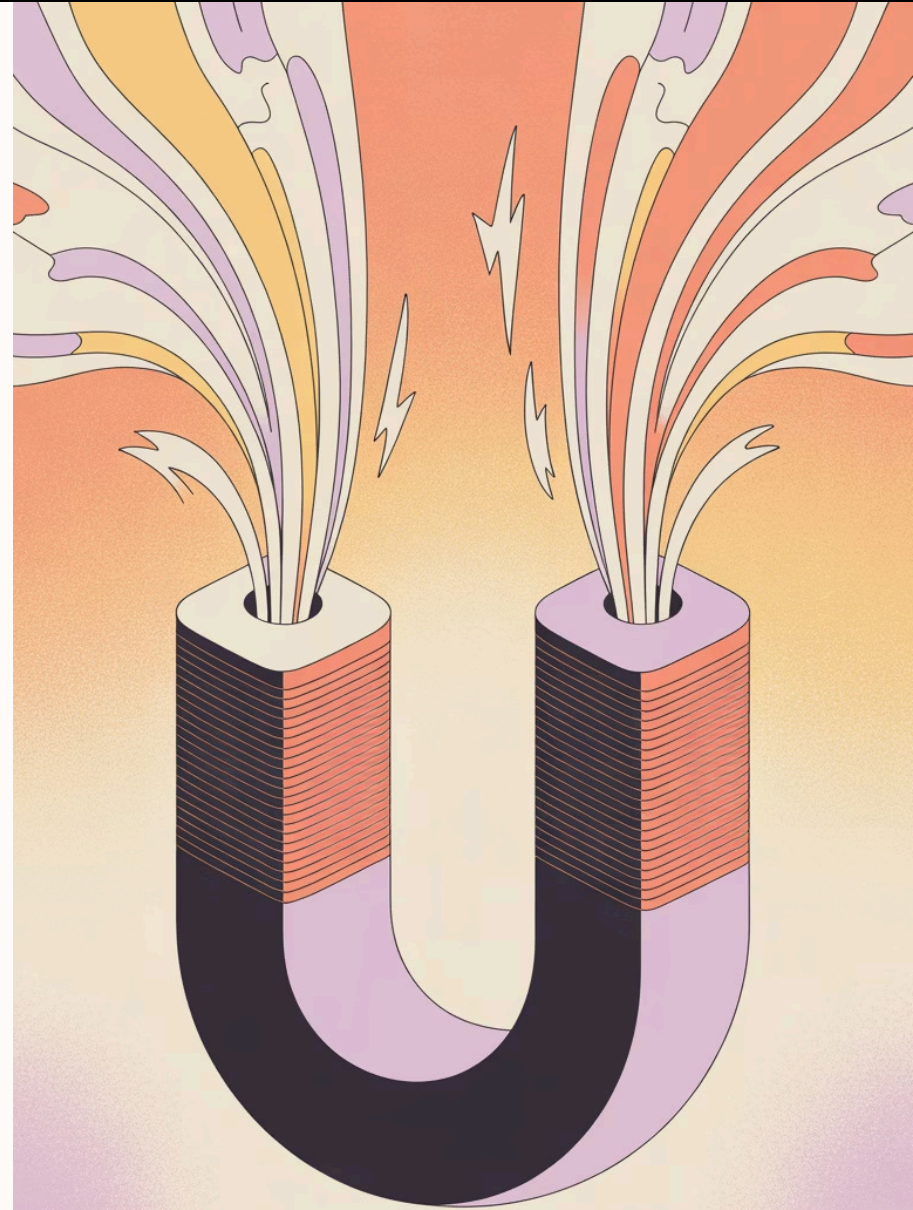
де **W** — енергія магнітного поля, **L** — індуктивність, **I** — сила струму

Фізичний зміст

Ця енергія виникає через роботу, яку виконує джерело струму для створення та підтримання магнітного поля навколо катушки

Зберігання енергії

Магнітне поле здатне зберігати енергію і повертати її в електричне коло при зменшенні струму

Індуктивність у повсякденному житті

Явище індуктивності та енергія магнітного поля широко використовуються в сучасних електричних пристроях та технологіях.

Трансформатори

Перетворюють напругу в електричних мережах, використовуючи взаємну індукцію між котушками

Електродвигуни

Перетворюють електричну енергію в механічну завдяки магнітному полю котушок

Дроселі та фільтри

Згладжують струм, фільтрують сигнали в електронних схемах

Електромагніти

Дверні дзвінки, реле, електромагнітні замки використовують індуктивність для створення руху

Експеримент: Визначення індуктивності котушки

Крок 1: Підключення

Подаємо змінний струм відомої частоти на досліджувану котушку індуктивності

Крок 2: Вимірювання

За допомогою вольтметра та амперметра вимірюємо напругу і силу струму в колі

$$\frac{f}{dx}$$

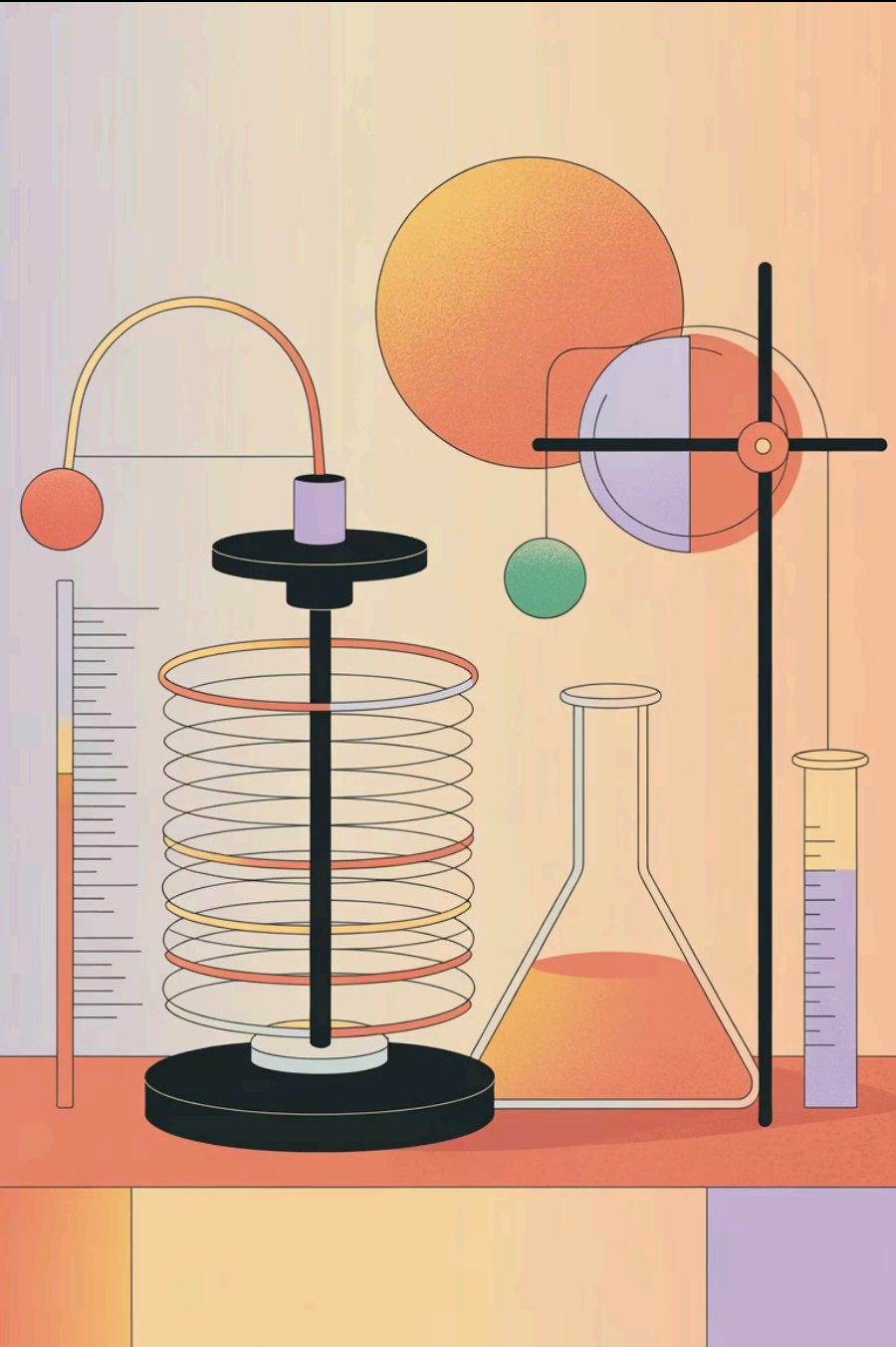
Крок 3: Розрахунок

Визначаємо індуктивний опір $X_L = \frac{U}{I}$, потім обчислюємо індуктивність

Крок 4: Формула

Використовуємо формулу $X_L = 2\pi fL$ для знаходження індуктивності L

Вплив параметрів на індуктивність

1 Кількість витків

Збільшення кількості витків **N** пропорційно підвищує індуктивність котушки ($L \sim N^2$)

2 Довжина котушки

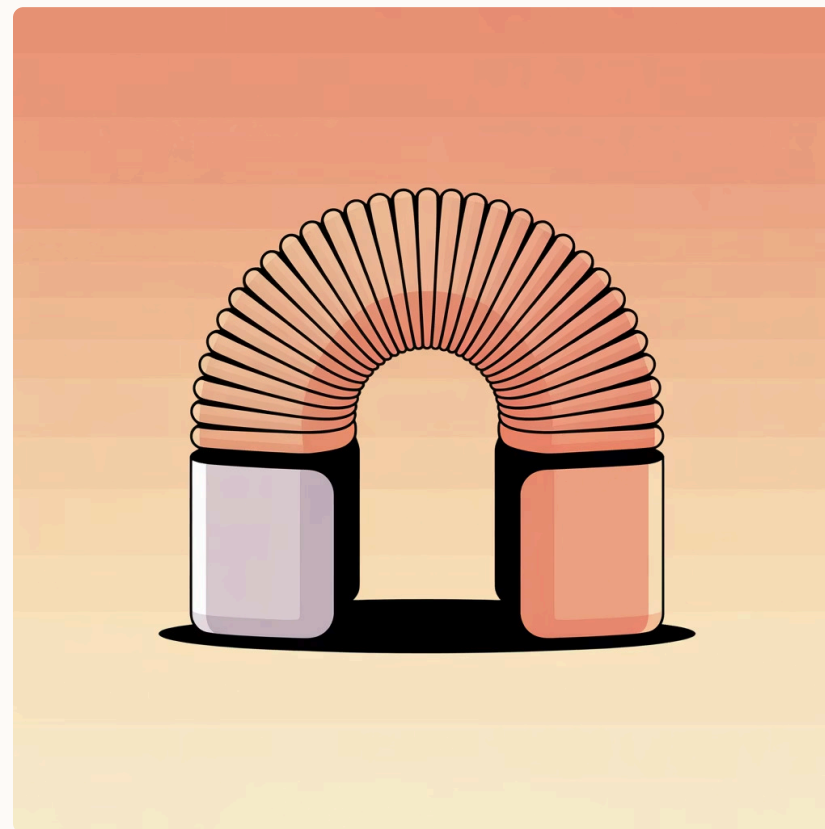
Збільшення довжини котушки **L** при незмінній кількості витків зменшує індуктивність

3 Площа перерізу

Більша площа поперечного перерізу котушки збільшує магнітний потік та індуктивність

4 Феромагнітний сердечник

Використання сердечника з заліза або фериту збільшує індуктивність у сотні та тисячі разів

Важливі закони та поняття

1

Закон електромагнітної індукції Фарадея

Зміна магнітного потоку через замкнений контур викликає в ньому індуквану електрорушійну силу (ЕРС)

$$\varepsilon = -\frac{d\Phi}{dt}$$

2

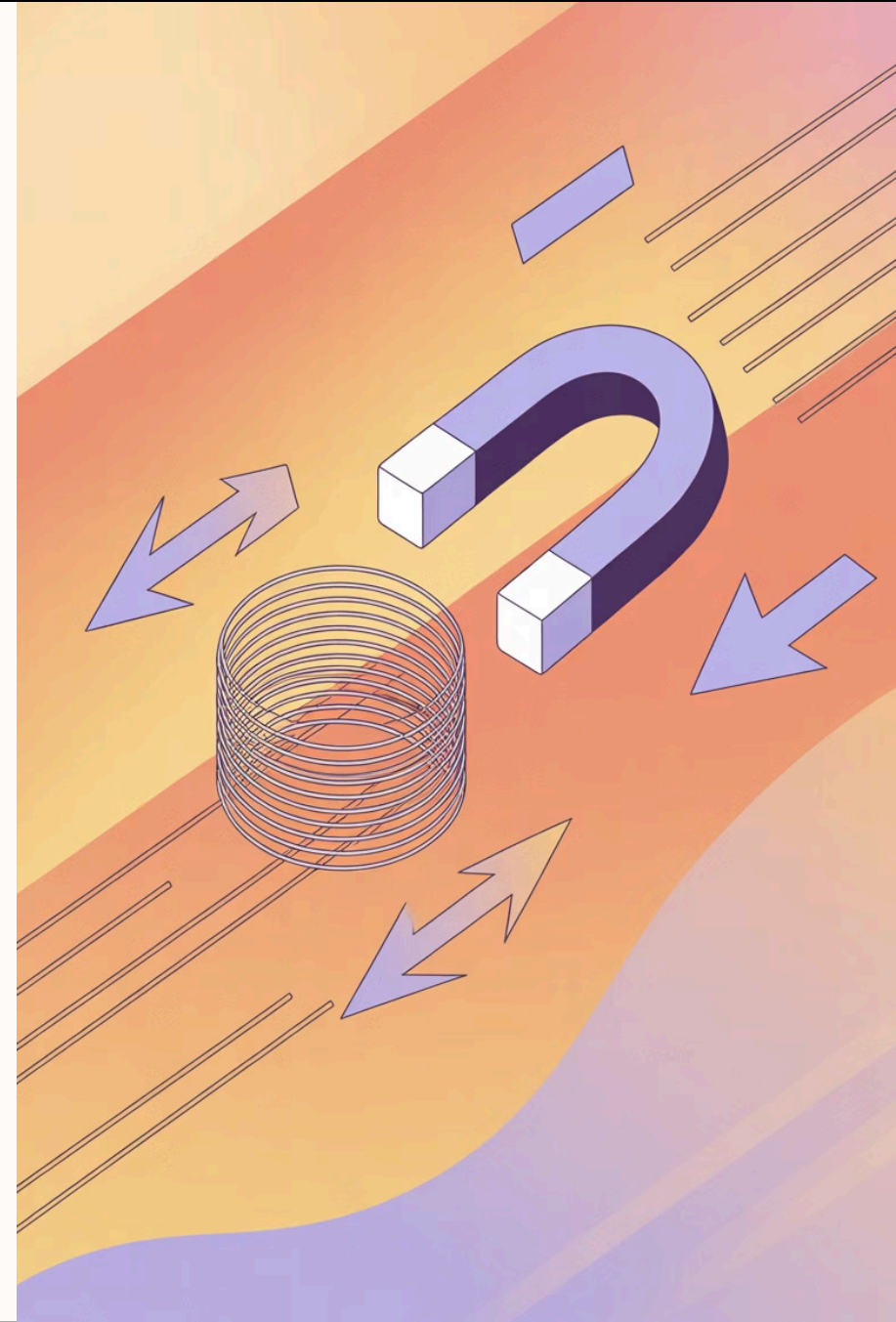
Правило Ленца

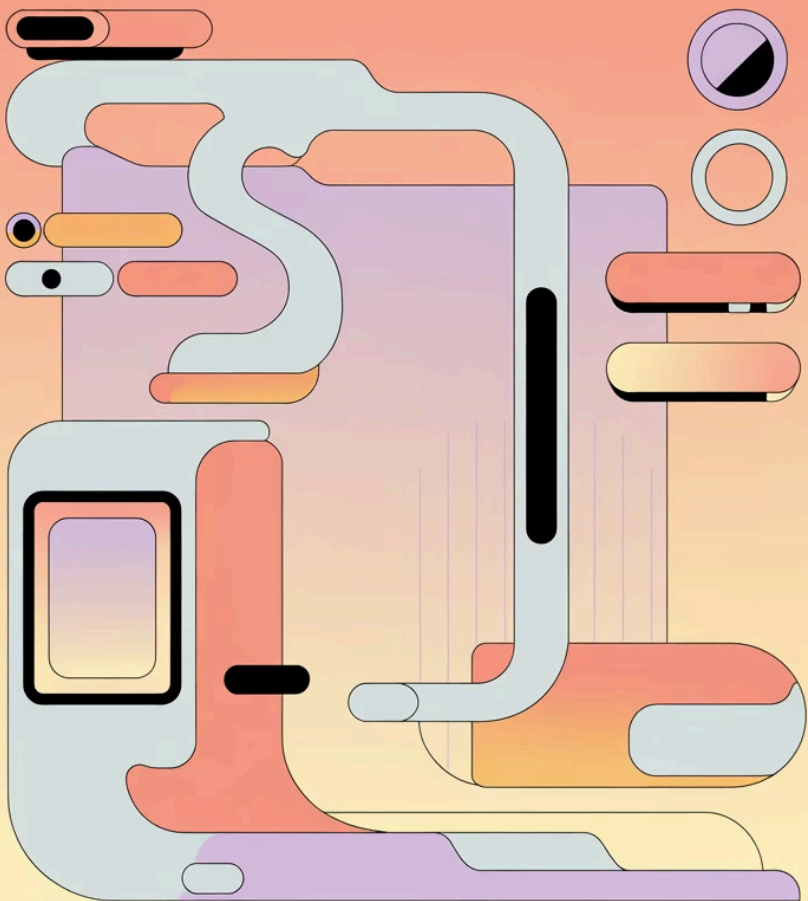
Напрямок індукованого струму завжди такий, що створюване ним магнітне поле протидіє зміні магнітного потоку, що викликав цей струм

3

Самоіндукція

Явище виникнення ЕРС індукції в самому провіднику при зміні сили струму в ньому — ключ до розуміння індуктивності

Підсумок

Суть індуктивності

Індуктивність — це своєрідна магнітна "інерція" електричного струму, що протидіє його змінам

Енергія поля

Енергія магнітного поля зберігається у котушках і активно використовується в електротехніці

Практичне значення

Розуміння індуктивності відкриває шлях до сучасних технологій — від смартфонів до електростанцій

Запрошую вас продовжувати досліджувати чудовий світ магнетизму та застосовувати отримані знання на практиці! Фізика — це ключ до розуміння навколишнього світу.